

Akárhogy választunk is ki  $k - 1$  pénztárost, van olyan zár, amelyikhez egyiküknek sincs kulcsa; a többi  $n - k + 1$  pénztáros mindegyike rendelkezik ehhez a zárhoz való kulccsal. Így az  $n$  pénztáros minden  $k - 1$  elemű részhalmazához tartozik (legalább) egy zár, amelyet egyikük sem tud kinyitni, és különböző  $(k - 1)$ -es halmazokhoz különböző az ily módon hozzárendelt zár. A zárok száma tehát legalább annyi, mint a  $k - 1$  elemű (pénztáros) részhalmazok száma, vagyis  $\binom{n}{k - 1}$ .

Megmutatjuk, hogy ez a becslés éles, azaz  $\binom{n}{k - 1}$  zár esetén létezik a kulcsoknak olyan kiosztása, amelyre a feladat feltételei teljesülnek. Számozzuk meg a zárokat 1-től  $\binom{n}{k - 1}$ -ig, és lássuk el ugyanezekkel a sorszámokkal a pénztárosok  $n$  elemű halmazának  $k - 1$  elemű részhalmazait. Tekintsük a következő elosztást: egy pénztáros pontosan akkor kapjon kulcsot az  $i$ -edik sorszámú zárhoz, ha nem tartozik hozzá az  $i$ -edik sorszámmal jelölt részhalmazhoz. Ekkor semelyik  $k - 1$  pénztáros sem tudja a páncélszekrényt kinyitni, hiszen az ő halmazuk sorszámával jelölt zárhoz egyiküknek sincs kulcsa. Viszont  $k$  pénztáros között már mindegyik kulcsnak akad gazdája, hiszen (minden  $i$ -re) az  $i$ -edik zárhoz kulccsal nem rendelkezők száma pontosan  $k - 1$ .

*Ambrus Gergely* (Szeged, Radnóti M. Gimn., 12. o.t.)